

Aan de colleges van de deelnemende gemeenten
van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Datum:	17 maart 2025	Behandeld door:	Tijs van Lieshout
Betreft:	Maatschappelijke Weerbaarheid	Uw kenmerk:	-
Kenmerk:	DIV2025/50	Bijlagen:	-

Geacht college,

Op 6 december 2024 hebben de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Defensie de Tweede Kamer geïnformeerd over wat er nodig is om de weerbaarheid van Nederland tegen militaire en hybride dreigingen te versterken. Ze beschrijven hoe de internationale veiligheidssituatie de afgelopen jaren sterk is verslechterd. Nederland is ook nu elke dag doelwit van hybride-aanvallen, zoals cyberoperaties, spionage en sabotage. Daarnaast wordt aangegeven dat het door de Russische oorlog in Oekraïne voor het eerst in lange tijd reëel is dat Nederland via de collectieve verdedigingsclausule in het NAVO-verdrag (artikel 5), of door een gezamenlijke Europese militaire operatie direct betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict.

Naar aanleiding van deze brief en de actuele situatie heeft het Veiligheidsberaad de bestuurlijke opdracht verstrekt aan de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's om in de vijftientig veiligheidsregio's de weerbare samenleving te versterken. De afgelopen weken hebben we in Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland een analyse gemaakt van de opgave op het gebied van het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. Met de NCTV, gemeenten en onze primaire veiligheidspartners (politie, defensie, GGD, waterschap, omgevingsdienst, haven en ambulancedienst) willen we een stevige regionale impuls geven. Via deze brief informeer ik u over de voorgenomen acties.

Programma Versterken weerbaarheid Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Inmiddels is er een programma van start gegaan waarmee we het bewustzijn willen vergroten over actuele dreigingen en de mogelijke gevolgen ervan, dit geeft inzicht in maatregelen die inwoners, organisaties en bedrijven zelf kunnen nemen. Specifiek wil ik ons daarbij op het volgende richten:

- Op advies van de NCTV werken we concreet aan een scenario waarin vitale infrastructuur voor langere tijd uitvalt. We doorleven het scenario 'grootschalige stroomuitval' in stappen van drie dagen tot een uitval van drie weken, met steeds ingrijpendere consequenties. We kijken daarbij primair naar de (on)mogelijkheden van voedselvoorziening, alternatieve communicatie-netwerken, beveiligen van vitale objecten, het instandhouden van de zorgketen en het garanderen van vitale gemeentelijke bedrijfsprocessen.
- We richten ons met risicocommunicatie (publieksvoorlichting met handelingsperspectieven) op het verstrekken van informatie over hoe inwoners zichzelf drie dagen kunnen bedruipen in deze situatie. Dit is in lijn met de recent door het Kabinet gewijzigde lijn van 48 uur naar 72 uur zelfredzaamheid.
- Op basis van het scenario langdurige stroomuitval scenario werken we in dialoog verder uit wat je als inwoner zelf kan doen en wat je als bedrijf of organisatie kan en moet doen. De mogelijkheden van de overheid zijn in zo'n crisissituatie immers beperkt en de negatieve effecten van stroomuitval in verdicht stedelijke gebied zijn veel groter dan in kleine gemeenschappen.

Concreet:

- Communicatie wordt eenvoudig en gericht op praktische adviezen en voorbeelden. We adviseren heel concreet hoe een eenvoudige voorraad voor enkele dagen zelfredzaamheid kan worden aangelegd, een concrete vertaling van de adviezen op de website Denk Vooruit gericht op verschillende gezinssituaties en doelgroepen in onze gemeenten.
- We willen bewustwording creëren dat wanneer je op stroomuitval goed bent voorbereid, je dat ook bent bij bijvoorbeeld overstromingen of uitval van internet.
- Met sectoren gaan we in gesprek over hoe ze hun eigen weerbaarheid tegen verstoringen kunnen vergroten zodat hun dienstverlening aan de maatschappij door kan gaan. We richten onze focus eerst op de regionale zorgketen, op supermarktketens, nutsbedrijven, de chemische industrie en data- en communicatie-bedrijven. Voor sommige sectoren gaan we ook op bestuurlijk niveau overleg inrichten met vragen over bedrijfscontinuïteit. Op welk scenario heeft u zich op welke manier voorbereid? Is het wenselijk daar een vorm van voortgangscntrole of toezicht op te zetten? Voor deze gesprekken zullen we een routekaart opzetten en beschrijven hoe burgemeesters en wethouders van onze regio daaraan kunnen bijdragen.
- Voor de meest kwetsbare groepen kijken we welke bestaande partij zich hierop kan voorbereiden. Dus wat kan het Leger des Heils doen bij een week stroomuitval, wat hebben ze nodig om zelf te blijven functioneren en hun cliënten te bedienen? Wat kan een gemeente zelf doen voor inwoners met weinig financiële draagkracht?

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zal in dit programma, net als bij Corona, de risicocommunicatie coördineren en de verbinding organiseren tussen Rijk, regio en lokale partners. Zo kunnen we een eenduidige boodschap aanreiken die gemeenten dan zelf aanpassen op doelgroepen in de eigen bevolking.

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50

informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Landelijke initiatieven

In navolging van de brief van 6 december 2024 werkt het kabinet aan een opvolgende brief die voor de zomer naar de Tweede Kamer wordt gezonden. Deze brief bevat een nadere concretisering (van 'wat' naar 'hoe') op het gebied van weerbaarheid. Daarbij staan voor het kabinet zes pijlers centraal:

1. Het beschermen van vitale en andere belangrijke processen in de maatschappij;
2. Een parate en veerkrachtige samenleving;
3. Het overeind houden van de Nederlandse democratie, rechtstaat en overheid;
4. Een weerbare economie;
5. Het beschermen en verdedigen van het eigen en bondgenootschappelijk grondgebied;
6. Het waarborgen van civiele ondersteuning aan de krijgsmacht bij de uitoefening van de militaire taak.

Deze zes pijlers raken op verschillende manieren aan het werkterrein van de Veiligheidsregio. De 25 veiligheidsregio's onderzoeken nu met elkaar welk gezamenlijk basisniveau wenselijk en haalbaar is bij het verbeteren van onze weerbaarheid.

Het bestuur van de VNG heeft inmiddels een vergelijkbare opdracht geformuleerd voor de VNG. De komende maanden wordt de weerbaarheidsopgave van Nederland zo verder ingevuld. De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland participeert actief in deze ontwikkelingen.

Netwerk van noodsteunpunten

Om onze maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te vergroten wordt steeds vaker gesproken over het inrichten van *noodsteunpunten* ten tijde van crises (en uitval van vitale voorzieningen). De samenleving kan daarmee terugvallen op een lokaal, in heel Nederland met de fiets te bereiken steunpunt.

Functies van een noodsteunpunt kunnen zijn:

- informatie verstrekken / doorverwijzen van inwoners;
- drinkwatervoorziening;
- eerste hulpmiddelen uitreiken;
- distributiepoint inrichten voor uitdelen noodvoorraden en medicijnen;
- Met noodstroom voorzien in oplaadpunt mobiele (medische) apparatuur;
- alarmeringen van hulpdiensten en huisartsenposten.

Voor de hoofdstructuur van *noodsteunpunten* kunnen de 1000 brandweerkazernes in heel Nederland geschikt gemaakt worden. Brandweerkazernes liggen voor de hand vanwege hun landelijke spreiding en natuurlijke verbinding met de lokale gemeenschap. Daarnaast kent de brandweer een commandostructuur die al aansluit op de regionale crisisorganisatie van de veiligheidsregio. Voor stedelijk gebied zijn kazernes alleen niet voldoende, we rekenen dan met een extra steunpunt per 5.000 a 10.000 inwoners. Dat vraagt uitwerking, voorbereiding en

financiering. Als Veiligheidsregio's hebben we hiervoor een structurele claim van 50 miljoen euro neergelegd bij het kabinet. Verspreid over onze regio willen we in overleg met gemeenten een aantal pilots voor deze noodsteunpunten uitvoeren.

Tot slot

De ontwikkelingen op het terrein van weerbaarheid volgen elkaar in rap tempo op. De geopolitieke situatie in de wereld vraagt ons om adaptief te zijn. Wat vandaag normaal is, is dat morgen misschien niet meer. Als bestuur van de Veiligheidsregio proberen we hier snel op in te spelen en onze gemeenten en partners mee te nemen. Mocht de situatie daar aanleiding toe geven, dan zal ik u nader informeren over deze ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Femke Halsema

Voorzitter Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 555 65 50

informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl